

det forholder sig, thi naar baade Ministeren og hele Finansudvalget — og det er jo efterhaanden blevet Coutume i disse Sager, at hele Finansudvalget ser at blive enigt, idet man ikke holder af at staa og drøfte den Slags personlige Sager her i Salen, — naar altsaa Ministeren og Finansudvalgets 15 Medlemmer, der have meget forskellige Meninger, og ikke mindst om Videnskab og Forfattere, enes, er der ikke ringe Sandsynlighed for, at det er kompetente Personer, der faa disse Understøttelser. Og det er jo sikkert nok, at saa længe man opretholder denne Konto, har man den formelle Adgang til at lade Understøttelsen falde bort, men slette vi denne Konto helt, miste vi denne formelle Adgang. Jeg synes ogsaa, der er noget i den Betragtning, som navnlig det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) fremkom med, at yngre Videnskabsmænd paa denne Konto kunne faa Understøttelser, der kunne være særdeles nyttige for dem, indtil de kunne komme ind i Statens Tjeneste. Jeg mener derfor, at Folketinget gør Ret i at opretholde denne Konto. Det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Berntsen) ankede i Gaar over, at Understøttelserne paa denne Konto vare stegne meget stærkt, de vare nu oppe ved 150,000 Kr. Han talte, som om disse 150,000 Kr. udelukkende anvendtes til Forfattere; men det er jo ikke rigtigt. Det er jo ogsaa til Kunstnere og Videnskabsmænd, og der staar ogsaa paa denne Konto Understøttelser til en Del Tidsskrifter samt Rejseunderstøttelser til Lærere og Lærerinder; alt det er i Tidernes Løb kommet ind paa denne Konto. Man kan derfor ikke tage Posterne fra 70erne og 80erne og sige: Det er saa mange Tusinde, nu er det saa mange Tusinde, hvilken frygtelig Opgang har der ikke været til disse Forfattere. Og dernæst vil jeg sige, at i et lille Land som vort, hvor Markedet for Kunstnere, Forfattere og Videnskabsmænd jo er meget lille, er det netop paa sin Plads, at vi ere lidt rigelige med disse Understøttelser. Endelig skal jeg gøre opmærksom paa, at disse Penge ikke gaa ud af Statskassen, men af Sorø Akademis Midler, og alle ere vel enige om, at disse Midler skulle bruges i Oplysningens Tjeneste. Der er vist adskillige her, som, naar de høre, at disse Penge gives ud, tro, at de gaa direkte ud af Skatteborgernes Lommer, men det er ikke Tilfældet, og jeg tror, at der kan være Grund til ogsaa at gøre opmærksom derpaa.

Om Realskolerne have flere ærede Medlemmer udtalt sig. Den ærede Minister siger, at adskillige Forhold maa undersøges, før man gaar til almindelige Regler for Understøttelser til Realskoler, og det har han Ret i, at der er meget, der her skal undersøges, og det adskilligt mere, end hvad Ministeren just gjorde opmærksom paa, thi saa vidt jeg ved, kan det samme uheldige Forhold, som Ministeren gjorde opmærksom paa med Hensyn til Realskolerne, ogsaa finde Sted ved de lærde Skoler; ogsaa i dem kan der sidde Elever til 14-Aars Alderen, der gaa ud uden at have faaet den almindelige Dannelse, som Ministeren mente, at man skulde faa ved at føres frem til en Borgerskoleeksamen. Der kan ogsaa være Spørgsmaal om at give Realskolerne en anden Stilling i Forhold til de lærde Skoler, derved at man ændrede den lærde Undervisning saaledes, at den kun fandt Sted i 5te og 6te Klasse, medens alle de øvrige Klasser op til 4de Klasses Hovedeksamen fik fælles Undervisning med Realskolerne. Jeg nævner det ganske kort, fordi jeg tror, at det er værd at overveje, naar man vil gaa til almindelige Regler om Tilskud til Realskolerne. Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) nævnte, at man her i Rigsdagen havde holdt paa, at man i saadanne Byer, hvor Staten havde Latinskole, ikke ønskede at give Tilskud til Realskoler; men denne Regel er slet ikke bleven overholdt, for saa vidt man har støttet Pigerealskoler i saadanne Byer. Det er imidlertid værd at overveje, naar man vil gaa til almindelige Regler for Tilskud til Realskolerne, om ikke Fællesundervisningen bør tages frem, ikke alene saaledes, at den tillades, men saaledes, at man gaar ud derfra som almindelig Regel, saa at man ikke holder en Pigerealskole ved Siden af en Statsrealskole. Men ærede Medlemmer have talt om denne Sag, ikke særlig for at faa almindelige Regler, men for at faa Tilskud til den og den enkelte Skole, og det kan jo godt finde Sted, at der sker en Revision af Tilskudene, uden at man kommer til almindelige Regler, thi det ere vi vist alle enige om, at de Tilskud, der nu staa paa Finansloven, ere ikke komme frem efter almindelige Regler; men meget mere — lad os sige — efter ærede Medlemmers Indflydelse her i Salen.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (Klausen) talte om Bevillingen til Pamirekspeditonen og gjorde sig der skyldig i nogle Misforstaaelser, som jeg dog maa rette noget ved. Det ærede